GODZIENNA

Ner 74. ROK 1833. PONIEDZ: 18 MARCA.

Pismo to wychodzi codzień oprócz świąt uroczystych, o god. 10 przed południem w drukarni ST. CIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA
Kwartalna ......złp. 12
Miesięczna...... ,, 5
Za donie:od wier: gr: 15

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METROLOGICZNE
Barometr dla lepszego porównania zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzien godzina		Barometr na 0° 0,	Therm:	Hogro-metr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI.
	7	27 1, 772	— 1,0	-- 2,0	Wschoni słaby	Pochmurno	Mgła.
16.	12	,, 2, 265	+ 6,2	0,0	,, ,,	,,	
	3	,, 2, 010	+ 8,4	+ 1,8	,, ,,	,,	
	9	,, 2, 495	+ 3,2	-- 1,8	,, ,,	Pogoda	

Część Nieurzędowa.

ROSSYA

Petersburg 2 Marca.

Od czasu zawarcia traktatu adrjanopolskiego, więcey niż przez trzy lat Rossya używała bezpiecznie korzyści, jakie jéy zapewnił chwalebny ten pokóy.

Wierna swym przyrzeczeniom Porta ottomańska, spełniła następnie zobowiązania, jakie względem nas była przyjęła. Uiszczenie się, jakie powinna była handlowi naszemu, dopełnioném zostało w umówionych terminach. Piérwsze wypłaty kontrybucyi wojennéy zostały uskutecznione. Zaręczenia na których ugruntowany był byt Grecyi, dopełnione zostały w całéy swéy rozciągłości. Wolność żeglugi, zaręczona traktatem adryanopolskim banderom wszystkich krajów, sumiennie była szanowaną i w sposobie wzbudzającym dla handlu morza czarnego ufność i bezpieczeństwo, tak nieoddzielne od rozwinienia pomyślności wschodnich prowincyi państwa. Wyznać zresztą należy, na zaszczyt Porty, że wśród ważnych wypadków, jakie zrządziło powstanie Polski, pozostała nieprsystępna zabiegom ajentów rokoszu; przezornie przeniosła przyjaźń rządu naszego nad wiarołomne obietnice sprawców nieszczęścia i zamieszania, którzy sprzysięgli się wtedy otwarcie przeciw potędze Rossyi.

Takiego to postępowania trzymała się względem nas Turcya i ani na krok od niego nieodstąpiła wśród okoliczności naytrudnieyszych. Dopóki wierną zostanie temu systematowi, prawość naszego gabinetu, równie jak interes dobrze zrozumiany państwa, skłaniają nas do otwartego starania się o zachowanie mocarstwa, które dopełniło z tak dobrą wiarą obowiązków; jakie na nie traktaty nasze włożyły.

Ta zasada słuszności i zachowania, służyła za prawidło przedsięwzięciom Cesarza w chwili, kiedy rokosz objawił się w Egipcie. Skoro o nim doszła wiadomość, N. Pan wydał rozkaz do konsula rossyjskiego w Alexandryi opuszczenia Egiptu natychmiast. — Ten dowód dobrowolny życzliwych uczuć Cesarza, przyjęty przez sułtana z żywą wdzięczuością, podał mu myśl szukania w potrzebie pomocy Rossyi. Dosyć było dla N. Pa-

na wiedzieć o tém życzeniu, aby mu odpowiedział z szczerością. Sądził więc, że nayważnieyszą przysługą, jakby mógł sułtanowi uczynić, byłoby okazanie uroczystym sposobem że niepochwala buntu egipskiego i życzy pokoju na Wschodzie; i w tym to celu jenerał Murawiew wysłany został w szczególném posłannictwie do Stambułu i Alexandryi.

Kiedy jenerał ten udawał się w miejsce przeznaczenia swego, armija egipska zwycięzkim postępując zawodem, podbiła Azyą mnieyszą, i zdawała się zagrażać samemu Stambułowi. W tym stanie rzeczy same tylko dobre chęci, nie byłyby dostatecznemi do odwrócenia niebezpieczeństwa, N. Cesarz postanowił więc oddać pod rozporządzenie sułtana oddział flotty czarnomorskiey na przypadek, gdyby wypadki wojenne zagrażały bezpieczeństwu stolicy państwa ottomańskiego.

Wiadomość ofiary doniesiona do Stambułu w biegu miesiąca grudnia, była oceniona jak zasługiwała. Ale porta pochlebiała sobie że słowa pokoju z jakiemi odzywała się do Mehemeda Ali, sprowadzą porozumienie się z nim i zawieszą bieg działań wojennych.

Oczekiwaliśmy skutku tego kroku równie jak wypadku poselstwa jenerała Mórawiewa, kiedy goniec przybyły z Stambułu przywiózł nam wiadomość, że sułtan dowiedziawszy się o poruszeniach nastąpionych w woyskach egipskich, na drodze do Brussy, uznał niezbędną koniecznością wezwanie niezwłoczney pomocy Rossyi.

W tym zamiarze Reis-Effendi d. 21 stycznia złożył ministrowi naszemu notę, którą dopraszał się wyraźnie o przysłanie eskadry z 4 albo 5 tysiącami ludzi zbroynych i nadto korpusu posiłkowego z 25 do 30 tysięcy ludzi, któryby od brzegów Dunaju postępował na obronę stolicy.

Honor obowiązywał Rossyą żeby ufność sułtana zawiedzioną nie była. Myśl ta powodowała odpowiedzią, jaką gabinet cesarski miał dać na żądanie Porty. N. Cesarz odebrał je d. 12 lutego i tego samego dnia wydane zostały rozkazy przyspieszenia środków zabezpieczających o które sułtan wzywał.

Podczas kiedy się zaymowano wyprawą wspomnionych rozkazów, odebraliśmy wiadomość, że eskadra dowodzona przez kontr-admirała Izarewa, za pierwszém oznaymieniem uczynionėm przez naszego ministra, stósownie do przepisów przypadkowych, wypłynęła pod żagle do Stambułu dnia 2 lutego.

Spodziewamy się, że jej obecność, połączona z rozporządzeniami, jakie przedsięwzięte zostały na żądanie Porty, posłużą do wstrzymania postępów armii egipskiey, i zachowają tym sposobem Wschód od grożącey mu ostateczności. N. Cesarz jest przekonany w swém sumieniu, że wszystko czynił, co było w Jego mocy dla odwrócenia tego nieszczęścia. Wolno nam jeszcze pochlebiać sobie, że nasze starania i zabiegi do dopięcia tego celu, nie zostaną bez skutku. Utwierdza nadzieję naszę to przekonanie, że wszystkie mocarstwa Europy ożywione podobnym duchem zachowania, są równie jak my przekonane o potrzebie wstrzymania dumnych zapędów vice-króla Egiptu, ażeby wrócić jak nayprędzey na Wschodzie pokóy i bezpieczeństwo. W tym duchu przedsięwzięte są kroki ze wszystkich stron w Alexandryi czynione.

Zgodność i ufność wzajemna, jakie powinny przewodniczyć usiłowaniom gabinetów zmierzających jednomyślnie ku jednemuż celowi, będą, spodziewamy się, niewątpliwą rękoymią ich pomyślnego skutku.

Rossya przejęta ze swéy strony ważnością usiłowania, do którego spełnienia wezwana została, czuła iż niepowinna ociągać się z daniem dobrowolnie dowodu czystości swych chęci, ogłaszając powody, które w niniejszey okoliczności rządzą jey polityką, równie jak powód postanowień swych uczynionych na wyraźne żądanie Porty ottomańskiey.

W chwili, kiedy artykuł poprzedzający miał bydź dany do druku, kuryer wysłany z Carogrodu 26 stycznia (7 lutego), przywiózł do Petersburga następujące wiadomości:

Jenorał-leytnant Murawiew przybył z Alexandryi, dopełniwszy missyi swojey przy Mehemedzie Alim. Bezpośrednim jéy skutkiem było formalne przyrzeczenie paszy Egiptu, że się podda sułtanowi i zaprzestanie kroków wojennych. 4 (16) stycznia rozkaz w tey mierze posłany został Ibrahimowi paszy, w obecności jenerała Murawiew.

W rzeczy saméy, przy odjeździe naszego kuryera, Porta otrzymała ze strony Ibrahima paszy, urzędowe oświadczenie, iż w sku-

tku rozkazu swojego oyca, zawiesił pochód swojéy armii, i zatrzymał się w Kiutahia.

Gdy ten pierwszy a ważny reznltat otrzymany został, można się spodziwać, iż przez ostateczne pogodzenie się, wkrótce ustaną niesnaski wstrząsające państwo Ottomańskie. Jeżeli się ten wypadek ziści, spełnią się szczere życzenia Cesarza. Wtedy, i skoro Cesarz turecki oświadczy, że przyczyny skłaniające go do wezwania pomocy Rossyi ustały, eskadra, która miała stanąć pod Konstantynopolem, otrzyma rozkaz powrotu do Sebastopola i pochód woyska lądowego równie wstrzymąny zostanie.

AUSTRYA.

Wiedeń 2 Marca.

Według wiadomości nadesłanych z Konstantynopola do 9 z. m. okazuje się, i że Ibrahim pasza po bitwie pod Koniah, rzeczywiście postępował ku Konstantydopolowi. Ciągnął on przez Karahisar i Kiutahia; tu miał pochód swóy wstrzymać, w skutek zaszłych dypłomatycznych układów; lecz i z tego miasta, które jest nayznakomitsze na drodze z Syryi do Konstantynopola, mające do 60,000 mieszkańców, i ledwie 30 mil oddalone od stolicy ottomańskiey, okazując niby chęć przystąpienia do nkładów względem rozeymu, wypocząwszy cokolwiek, ruszył nagle w pochód i stanął pod Brussą, zkąd woysko tureckie, składające się z samych hufców nieregularnych, spiesznie ustąpiło, i w Nikomedyi zajęło bardzo niepewną pozycyę. Również w tey stronie na dół w lewo ku Smyrnie, jakoteż w prost ku Nikomedyi, w prawo ku Terekli, Beli i Ilerakles, rozciągają się podjazdy Egipcyan.— Ibrahim odbył teraz kampaniją z swojém woyskiém egipskiem, która tylko śmiałością, z pamiętnemi w dziejach starożytnych woynami Persów i Macedończyków pod Alexandrem i Cyrusem porównąć się może; życzyćby należało, aby officerowie francuzcy, których tak wielu znaydnje się w jego armii, udzielili nam dokładny opis jego przedsięwzięcia, które po większey części wykonane zostało przez środek krajów, godnych uwagi. Pochód Ibrahima z Kahira aż do Konstantynopola lekko rachując, wynosi blisko 300 mil.— Odbył on przeszło 280 mil z głównem swem woyskiem przez okolice nieznane, nieurodzayne pustynie, cholerą i powietrzem zagrażające jego woysku; a patrole jego sięgają już teraz niedaleko brzegów morza Marmora i Czarnego.

Prezburg 21 Lutego.

Wczoray odprawiło się dwudzieste posiedzenie seymowe, izb obydwóch. Po otworzeniu izby stanów, wręczyło prezydium obwodowe, zgromadzonym stanom, zawiadomienie względem mieszkania króla w kraju. — Potem wniosła deputacya izby magnatów odpowiedź teyże na uczynione uwagi izby stanowéy, nad pierwszym punktem propozycyi królewskich. Późniey przedłożono do roztrząsania różne zażalenia w sprawach duchownych. Izba magnatów, przyjęła wczoray powtórne podanie stanów, z tym projektem do prawa, aby wszelkie podania i rezolucye układane były w języku węgierskim. Chociaż powszechnie okazano podczas rozpraw w tey mierze wielką gorliwość dla języka oyczystego, przecież ten przedmiot dla jego ważności, odesłano do operatów systematycznych, aby nad takowym naradzono się tamże, z należytą względnością. Gdy zatém wyższa izba przy swojém poprzedniczém zdaniu obstawała, postanowiono, wezwać wysokie stany, aby na ten raz od swey propozycyi odstąpiły.

ANGLIA

Londyn 1 Marca.

W Drohed i Waterford podpisują petycyę do parlamentu, protestującą przeciw zamierzonym środkom surowości względem Irlandyi.

Wiek teraźnieyszych angielskich ministrów jest następujący: Hrabia Grey 69 lat, lord Brougham 51 lat, lord John Russel 40 lat, lord Althorp 51 lat, lord Holland 61 lat, vice-hr. Goderich 51 lat, margr. Landsdowne 53 lat, lord Durham 41, vice-hr. Palmerston 49, Sir John Hobhouse 47, Xiążę Richmond 43, hr. Garlisle 60, Sir James Graham 41, pan Hanley 34, lord Auckland 40, lord Melbourne 54, lord Plunket 68, Sir Thomas Denman 50 lat.

Dnia 2 Marca. Onegdy obhodzono uroczyście urodziny Królowéy.

Połączone flty stały zeszłego tygodnia jeszcze w Duinach.—Okręt *Talavera* odpłynął do Gherness. Kilka okrętów otrzymało rozkąz, 'aby wszystkich ludzi załogi okrętowey, którzy trzy lata wysłużyli, wy-

sadzić na ląd, i natychmiast innych wziąść na pokład. Woysko wysadzone na ląd, otrzyma inne przeznaczenie.

Gazeta *Hampshire Telegraf* zawiera następujący artykuł: Wpismach francuzkich czytamy, iż wielu officerów z połączoney flotty wezwano do Paryża gdzie mają zdać sprawę o stanie okrętów angielskich i francuzkich przed komissyą do tego wyznaczoną. Nic dziwnego że dway tak znakomici wodzowie jakiemi są Rigny i Villeneuve, korzystają z okoliczności, aby swoję marynarkę wydoskonalić. Zatrudniają oni się tym bardzo gorliwie, i wiemy dokładnie, iż obydwa w tey mierze już oddawna z sobą korrespondują. Uwielbiają oni wydoskonalenia urządzeń okrętów angialskich, a mianowicie wydarzenie z okrętem» *Malabar*, który w kilku dniach został uzbrojonym, i połączył się z flottą w nayzupełnieyszym stanie. Kto tylko ten okręt oglądał, każdy napełniony został podziwieniem. Kapitanowi Peruy i jego podrzędoym, czyni to naywiększy zaszczyt.“

TURCYA.

Konstantynopol 6 *Lutego.*

Przednie straże Ibrahima baszy rozciągają swoje podjazdy aż do miasta Brussy. — Woyska sułtańskie opuściły to miasto i cofnęły się do Nikomedyi, gdzie w obozie oszańcowanym, dalszych operacyi Arabów chcą oczekiwać. Powszechne jest mniemanie, iż ta pozycya nie jest pewną, i że trudno będzie się w niey utrzymać, zwłaszcza przy nienaylepszym duchu milicyi ottomańskiey; woysko bowiem regularne nie stoi teraz w mieyscu boju; niezawodnie więc za zbliżeniem się Ibrahima paszy, także tę pozycyę opuści woysko tureckie, przez co Ibrahim pasza bez przeszkody będzie się mógł zbliżyć do zamków Bosforu albo Helespontu. Przerażenie w stolicy doszło naywyższego stopnia i można się spodziewać, iż reszta państwa tureckiego, w takim przypadku bez czynney pomocy, w posadach wzruszona będzie. — Miasto Brussa, gdzie był dotąd oszańcowany obóz turecki, jest odległe 5 mil niemieckich, od letniego zamku sułtańskiego Skutari, na brzegu azyatyckim kanału konstantynopolitańskiego leżącego. Zamek Skutari zaś oddzielony jest od Konstantynopola, tylko przez wyżey wymieniony kanał, który łączy morze Marmora z Czarnem morzem. (*Niebezpieczeństwo to już minęło.— Patrz w gazecie piątkowéy Nr.* 71. *wiadomości z Konstantynopola z dnia* 15 *lutego, zwiastujące formalne zawieszenie broni.*)

GRECYA.

Spezzia 23 *Lutego.*

Senat grecki zaraz po zgromadzeniu się w naszem mieście, wydał postanowienie, przez które wszystkie czyny spełnione przez juntę administracyjną, za nieważne i niebyłe ogłosił. W dekrecie tym czytamy właśnie, iż za nieważne uznane są czynności następujące: 1) Zaprowadzenie podatku majątkowego. 2) Zmiany siły zbroyney lądowey i morskiey. 3) Wynagrodzenia. 4) Urządzenia w celu uzupełnienia defektów budżetu. 5) Sprzedaż narodowych dziesięcin i wydzierżawienie dóbr narodowych. 6) Sprzedaż dóbr narodowych, między temi jedney części portu w Nauplii. 7) Obowiązania bankowe, bez gotowych depozytów. 8) Wypłaty w pieniądzach papierowych, jakie dnia 25 kwietnia 1832 r. zaszły. 9) Obciążenie dóbr narodowych, jakoteż sprzedaż dział i sprzętów wojennych. 10) Niedozwolone prawem podatki. 11) Zastępstwo członków kontrolli, prócz wszelkich czynności tymczasowych członków. 12) Zmnieyszenie władzy sądowey. 13) Członkowie junty administracyjney, zostają rejencyi królewskiey odpowiedzialnemi. 14) Ministrowie skarbu, woyny, sprawiedliwości i marynarki, wezwani są do zdania sprawy przed Senatem. (G. P. S.)

Doniesienia.